

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร โดยจำแนกสาระสำคัญดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินหลักสูตรประกอบด้วย
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 ความสำคัญของหลักสูตร
 - 1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 1.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร
 - 1.5 รูปแบบของการประเมินหลักสูตร
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปกรรม พุทธศักราช 2538 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
3. การปฏิรูปการอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาได้ให้คำนิยามความหมายของหลักสูตรไว้หลายทัศนะ เซเลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander, 1974, p. 2) ได้กล่าวถึงหลักสูตรว่า เป็นโครงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่บุคคลด้วยการอาศัยบุคคลอื่น หรือเครื่องมือเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้โดยกำหนดขอบเขตการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชา และระยะเวลาไว้อย่างแน่นอน โบซอง (Beauchamp, 1975, p. 196) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นแผนงานที่อธิบายถึงขอบข่ายและการจัดการเตรียมโปรแกรมการศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษา ซึ่งในแผนงานประกอบไปด้วยข้อความที่บ่งบอกถึงความต้องการเป็นหลัก เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวางแผนการสอน วัตถุประสงค์ของสถาบันการศึกษา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ และกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตร ตลอดจนการประเมินคุณค่า ประสิทธิภาพของหลักสูตร และระบบของหลักสูตรสำหรับ กู๊ด (Good, 1973, p. 7) ซึ่งเป็นนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงได้ให้รายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านโครงสร้างหรือโปรแกรมการศึกษา ด้านกลุ่มวิชาและประสบการณ์ ซึ่งลักษณะทั้ง 3 ประการดังกล่าวสอดคล้องกับองค์ประกอบของ

หลักสูตรที่ทาบา (Taba, 1962, p. 1) กล่าวไว้คือ เป็นวิธีการเตรียมเด็ก ให้มีส่วนในฐานะที่เป็นสมาชิกที่สามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมนั่นก็คือ ทาบา ได้มองหลักสูตรว่าเป็นผลผลิตส่วนหนึ่งของสังคม ทรัมป์ และมิลเลอร์ (Trump & Miller, 1968, p. 12) ได้มองหลักสูตรว่าเป็นเพียงกิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่างๆ ที่จัดเตรียมไว้ให้กับผู้เรียนในโรงเรียน จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับทัศนะของกัญญา สาร (2526, หน้า 283) ที่ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นโครงการศึกษาที่โรงเรียนนำมาปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลทางการศึกษา นั่นก็คือเป็นการเตรียมนักเรียนหรือเยาวชนของชาติให้เป็นสมาชิกที่ดี และมีประสิทธิภาพต่อสังคม โดยแต่ละสังคมไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกันเช่น สังคมไทยย่อมแตกต่างกับสังคมอเมริกัน เป็นต้น หลักสูตรของไทยจึงควรมีพื้นฐานมาจากสภาพความต้องการ และความจำเป็นของสังคมไทย สันต์ ธรรมบำรุง (2527, หน้า 10) ได้มองหลักสูตรแตกต่างออกไปอีกแง่มุมหนึ่ง โดยมองว่าหลักสูตรเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของประเทศเพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดมีการจัดการศึกษาที่ดีโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพ ส่วนกาญจนา คุณารักษ์ (2527, หน้า 2) ได้มองหลักสูตรในเชิงจิตวิทยาว่าหลักสูตรเป็นการพัฒนาศักยภาพสูงสุดของบุคคล รวมถึงประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในอันที่จะนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติได้รวมถึงการมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข สำหรับปัทม เมธาคณวุฒิ (2532, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไปในแนวทางตะวันตก กล่าวคือ หลักสูตรเป็นแผนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมาย วิธีการ เนื้อหาตลอดจนการจัดประสบการณ์ต่างๆ รวมถึงการวัดผล และการประเมินผล จากความหมายของหลักสูตรที่ได้ประมวลจากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าหลักสูตรเป็นโปรแกรมการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลที่จัดในรูปของประมวลประสบการณ์ทั้งหลายให้กับผู้เรียน โดยกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนตามโปรแกรมการศึกษา

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญที่จะช่วยพัฒนาบุคคลในทุกๆ ด้าน และเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผล ตามความมุ่งหมายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นหลักสูตรจึงเป็นข้อกำหนด และแนวปฏิบัติแห่งความสำเร็จ หลักสูตรมีส่วนทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงได้ เพราะเมื่อประเทศชาติต้องการสร้างคุณลักษณะของประชาชนในชาติให้เป็นอย่างไรก็สามารถที่จะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา ปรัชญาที่จะพัฒนาสร้างสรรค์ให้เยาวชนเป็นไปตามที่ประเทศชาติ

ต้องการ หลักสูตรจึงเปรียบเทียบกับเหมือนหางเสือที่จะคอยบังคับหรือกำหนดทิศทางในการเรียน การสอนให้เป็นไปตามเป้าวัตถุประสงค์ ในทำนองเดียวกัน กาญจนา ฤณารักษ์ (2527, หน้า 4) และสันต์ ธรรมบำรุง (2527, หน้า 10) ได้ให้ความสำคัญของหลักสูตรว่า เป็นแผนการปฏิบัติงานของครูในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน แผนการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามอุดมคติ และบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

องค์ประกอบของหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตรมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้มองเห็นภาพรวมของหลักสูตรทั้งระบบ องค์ประกอบของหลักสูตรนี้ได้มีนักการศึกษา และนักพัฒนาหลักสูตรหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ในส่วนที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

ทาบ (Taba, 1962, p. 100) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่าหลักสูตรไม่ว่า จะมีรูปแบบอย่างไรก็ตาม ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมาย (Objective) เป็นการกำหนดว่าต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนอย่างไรหรือ จะให้การศึกษาเพื่ออะไร
2. เนื้อหาวิชา (Content) เป็นการเลือกสรร และการจัดเนื้อหาวิชาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการนำเอาหลักสูตรที่เป็น รูปเล่มไปปฏิบัติให้เกิดผล
4. การประเมิน (Evaluation) เป็นการหาคำตอบว่าการดำเนินการของหลักสูตรเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่ เพียงใด และมีอะไรเป็นสาเหตุ

สำหรับ สัจ จูทรานันท์ (2532, หน้า 244) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่าหลักสูตรที่ดีควรมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือการมีเหตุผล ความจำเป็นที่จะนำไปใช้ จุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาสาระ ประสบการณ์ การวัดและการประเมินผล รวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ จากแนวความคิดของนักการศึกษา และนักพัฒนาหลักสูตรต่างมีความ คิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญควรจะประกอบไปด้วยความมุ่งหมาย ของหลักสูตร เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ทราบว่าผลผลิตที่ได้จากหลักสูตรนั้นว่าเป็นไปตามเจตนารมณ์ ความมุ่งหวังของสังคมผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการประเมินหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการพิจารณาทบทวน เกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่างๆ เช่น ประเมินด้านเอกสาร วัสดุหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียน ความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตร ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนและสังคม เพื่อประเมินให้ทราบว่าคุณค่าของหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด วิชัย วงษ์ใหญ่ (2527, หน้า 21) ในด้านแนวความคิดเรื่องการประเมินหลักสูตรนั้น ทิศนา ขัมมณี (2533, หน้า 134 – 135) ได้กล่าวว่า ราล์ฟ ไทเลอร์ (Ralph Tyler) นับว่าเป็นผู้วางรากฐานการประเมินหลักสูตร โดยมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงเป็นสำคัญ แนวความคิดของไทเลอร์นี้เป็นการวัดผลโดยเอาจุดมุ่งหมายเป็นที่ตั้ง นอกจากนี้ ได้ออกแบบการประเมินสำหรับการใช้ในการวิจัยเรียกว่า The Eight Year Study ต่อมาสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และคณะ (Suthummaraksa, 1986, p. 14 citing Stufflebeam, n.d.) ได้ให้แนวคิดใหม่ ในการประเมินหลักสูตรโดยมุ่งเน้นประโยชน์ในการตัดสินใจ แนวคิดนี้ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน นอกจากนี้ เสริมศรี ไชยศรี (2526, หน้า 200) ได้กล่าวถึง การประเมินหลักสูตรว่าเป็นการพิจารณาตัดสินกระบวนการ หรือผลลัพธ์ว่ามีคุณภาพเหมาะสมเพียงใด เพื่อนำไปคิดปรับปรุง พัฒนา เลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับสเตก (Stake, 1967, pp. 523 – 540) ที่กล่าวว่าจะต้องมีการรวบรวมข้อมูลการบรรยายเป็นปรนัยและข้อมูลที่นำไปตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพและความเหมาะสมของการประเมินหลักสูตร จึงเป็นกระบวนการในการศึกษาส่วนประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ได้แก่ ปรัชญา หลักการ ความมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน วัสดุหลักสูตร สถานที่เรียน การบริหารหลักสูตร และประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งนี้เพื่อการพิจารณาคูณค่าของหลักสูตรว่ามีคุณภาพได้ตามความมุ่งหมาย หรือต้องปรับปรุงแก้ไข

รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรได้มีนักพัฒนาหลักสูตรเสนอรูปแบบไว้หลายแบบด้วยกันในที่นี้จะขอนำเสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรตามแนวความคิดของนักการศึกษาต่อไปนี้ เลวี (Lewy, 1977, p. 10) ได้เสนอแนวความคิดและรูปแบบการประเมินไว้ 3 ลักษณะ

รูปแบบแรกคือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร (Goal Attainment Model) โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ รูปแบบที่สองคือ การประเมินคุณค่าของหลักสูตร (Judemental Model) เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่าเมื่อนำหลักสูตรไปใช้ได้ผลดีเพียงใด คำนึงกับการลงทุนหรือไม่ การประเมินประเภทนี้มุ่งเน้นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเป็นสำคัญ รูปแบบประการสุดท้ายคือการประเมินในลักษณะการตัดสินใจ (Decision Making Model) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

การที่นักพัฒนาหลักสูตรจะเลือกใช้การประเมินหลักสูตรในรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร ในอันที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของสิ่งที่ประเมิน สถานการณ์ของหลักสูตรที่ใช้ สิ่งที่จะช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรหรือคุณค่าที่ได้จากรูปแบบการประเมินหลักสูตร

ในปี ค.ศ. 1977 สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และคนอื่น ๆ (PDK, 1977, pp. 261 – 265) ได้เสนอแนวคิดในการประเมินเพื่อการตัดสินใจไว้ 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ (1) การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Decisions) (2) การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง (Structuring Decisions) (3) การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน (Implementing Decisions) (4) การตัดสินใจเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Recycling Decisions) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสำเร็จของโครงการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีขั้นตอน สตัฟเฟิลบีม ได้เสนอแนวคิดว่าควรทำการประเมินใน 4 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

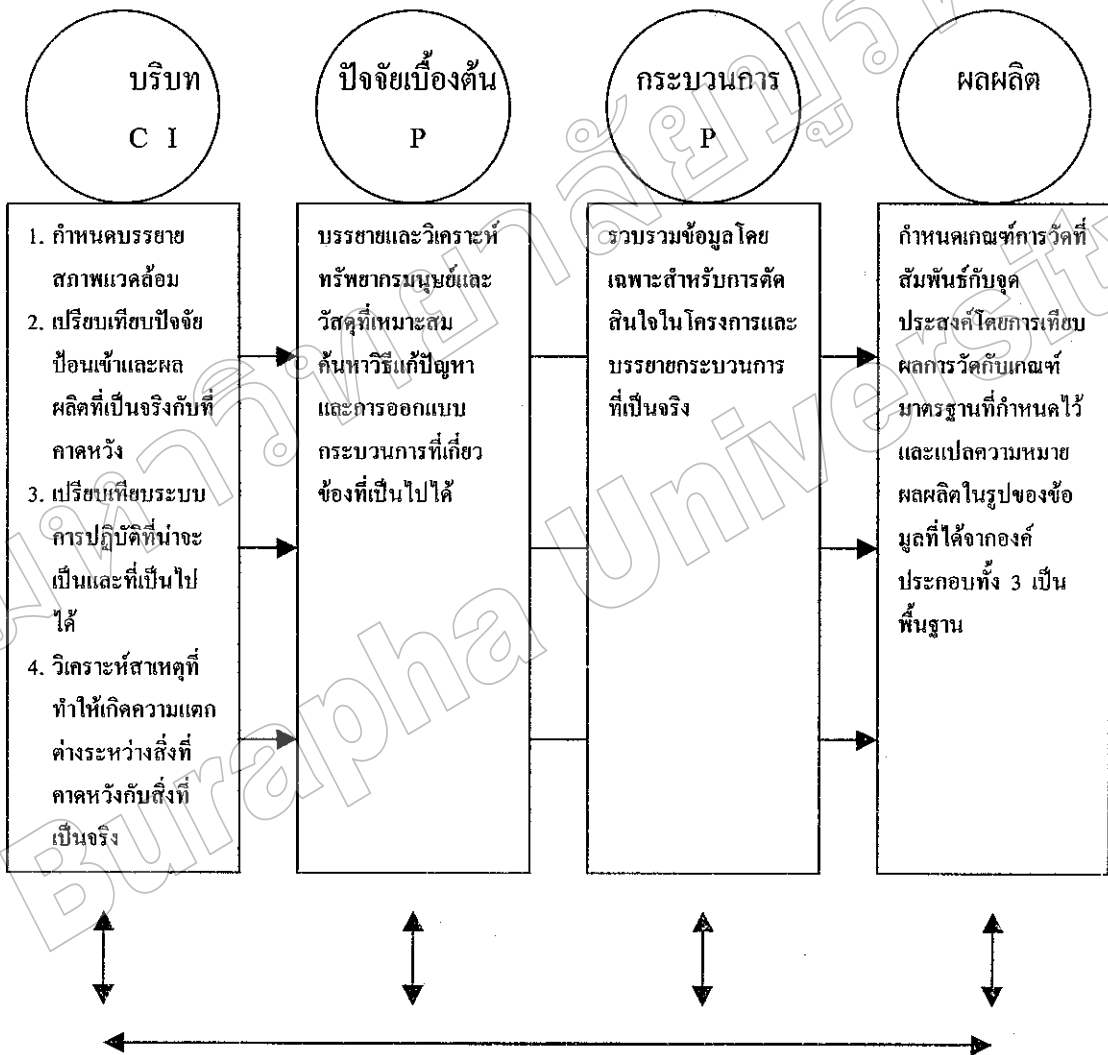
ประการที่ 1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) ส่วนนี้เป็นการประเมินสภาพแวดล้อม ความต้องการ ความจำเป็นที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาและสิ่งต่างๆ ที่จะประโยชน์ต่อการตัดสินใจตั้งจุดประสงค์ของหลักสูตรโดยศึกษาทั้งอิทธิพล หรือแรงกดดันต่างๆ จากภายนอก รวมถึงการศึกษาจากปัจจัยภายในหลักสูตรเอง

ประการที่ 2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินสิ่งที่นำเข้ามาใช้ในการดำเนินการของหลักสูตร เช่น วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และงบประมาณ เพื่อตัดสินใจว่าจะเลือกปัจจัยอะไรสำหรับการวางแผนออกแบบดำเนินการประเมินหลักสูตรต่อไป

ประการที่ 3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินว่าได้นำหลักสูตรไปปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินจะทำให้ได้ 2 ลักษณะ คือ การประเมินก่อนนำไปปฏิบัติ และการประเมินขณะปฏิบัติเพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าหลักสูตรนั้นมีข้อบกพร่องและจะแก้ไขอย่างไร

ประการที่ 4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลกระทบของหลักสูตรว่าได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ซึ่งอาจทำได้ทันทีเมื่อหลักสูตรสิ้นสุด และมีการติดตามผลปฏิบัติในภายหลังเพื่อใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้ได้ผลดีกว่าเดิม

จากแนวคิดของ สตัฟเฟิลบีม ดังกล่าวข้างต้นจะสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของการประเมินได้ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบของความสัมพันธ์การประเมินหลักสูตร แบบฉีป

(Worthen & Sanders, 1973, pp. 128 – 150)

จากแนวคิดและหลักการของรูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบซีพี (CIPP Model) จะเห็นได้ว่าเป็นรูปแบบการประเมินที่เป็นระบบครอบคลุมตั้งแต่แผนการดำเนินงาน ผลผลิตช่วยให้มองเห็นส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตรว่า มีความสัมพันธ์ สอดคล้องในแต่ละองค์ประกอบมากน้อยเพียงใดและมีจุดใดที่ควรแก้ไข ผู้วิจัยจึงได้เลือกแบบซีพีเป็นแนวทางการประเมินหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปกรรม พุทธศักราช 2538 ที่ใช้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ชลบุรี และ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา โดยประเมินด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินบริบท ประเมินจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร โดยประเมินจากเอกสารหลักสูตร และประเมินจากความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ประเมินความพร้อมของอาจารย์ นักเรียน สื่อการเรียน การสอน อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและความเหมาะสมของหลักสูตร โดยการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา
3. การประเมินกระบวนการ ประเมินกระบวนการเรียนการสอน การบริหารและจัดการหลักสูตร การวัดและการประเมินผล โดยการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา
4. การประเมินผลผลิต ประเมินประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา และคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยการประเมินความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปกรรม พุทธศักราช 2538 วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่ดีที่เหมาะสมออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนอย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้าน และเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน สามารถถ่ายโอนผลการเรียนสะสม ผลการเรียนเทียบความรู้ประสบการณ์ จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสภาพของชุมชน และท้องถิ่นนั้น ๆ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างสรรคความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ และรู้จักการวางแผนงานได้อย่างเป็นระบบ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจ ในวิชาชีพที่เรียน รักงานรักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้นๆ

6. เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

1. การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้ และประสบการณ์ได้ด้วย

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่งๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร

2.2 ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนอย่างน้อย สัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่น้อยกว่า 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนไม่เกิน 35 คาบ ต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 คาบต่อสัปดาห์

3. หน่วยกิต

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบ เรียน รวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ 2–3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 38–48 คาบเรียน รวมเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 36–54 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาที่มีการฝึกงาน หรือการทำโครงการหรือการทำโครงการวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และกิจกรรมดังนี้

4.1 หมวดวิชาพื้นฐาน

4.2 หมวดวิชาชีพ

4.2.1 วิชาพื้นฐาน

4.2.2 วิชาชีพเฉพาะ

4.2.3 วิชาชีพเลือก

4.2.4 การฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

4.4 หมวดกิจกรรม

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

5. การฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ

5.1 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างค่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละ

ประเภทวิชาและสาขาวิชา หรือทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต ยกเว้นผู้เรียนตามโครงการอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท

5.2 การตัดสินผลการเรียนและการให้ระดับผลการเรียนให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ

5.3 ภาคเรียนที่มีการฝึกงานให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ

6. การเข้าเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 พ.ศ. 2538

7. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

8. การดำเนินการศึกษาตามหลักสูตร

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 พ.ศ. 2538 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 พ.ศ. 2538

9. กิจกรรม

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทุนบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผล

10. การแก้ไขและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

10.1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงรายวิชาและเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ กลุ่มวิชาชีพพื้นฐาน และกลุ่มวิชาชีพเฉพาะในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

10.2 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษา เป็นผู้ที่มีอำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงรายวิชาและเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาชีพ กลุ่มวิชาชีพเลือก และหมวดวิชาเลือกเสรี แล้วรายงานให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

โครงสร้าง
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
ประเภทวิชาศิลปกรรม
สาขาจิตรศิลป์

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาจิตรศิลป์ จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 110 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	30	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	64	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	(16 หน่วยกิต)	
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	(20 หน่วยกิต)	
2.3 วิชาชีพเลือก	(24 หน่วยกิต)	
2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ	(4 หน่วยกิต)	
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	16	หน่วยกิต
4. กิจกรรม (2 คาบ)		
รวมไม่น้อยกว่า	110	หน่วยกิต

1. หมวดวิชาพื้นฐาน 30 หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
20001101	ภาษาไทย 1	2-0-2
20001102	ภาษาไทย 2	2-0-2
20001103	ภาษาไทย 3	2-0-2
20001201	ภาษาอังกฤษ 1	1-2-2
20001202	ภาษาอังกฤษ 2	1-2-2
20001203	ภาษาอังกฤษ 3	0-2-1
20001204	ภาษาอังกฤษ 4	0-2-1
20001301	สังคมศึกษา 1	2-0-2
20001302	สังคมศึกษา 2	2-0-2
20001203	สังคมศึกษา 3	2-0-2
20001401	วิทยาศาสตร์ 1	1-2-2

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
20001402	วิทยาศาสตร์ 2	1-2-2
20001501	คณิตศาสตร์ 1	2-0-2
20001502	คณิตศาสตร์ 2	2-0-2
20001601	สุขศึกษา 1	1-0-1
20001602	สุขศึกษา 2	1-0-1
200017--	พลศึกษา 1	0-2-1
200017--	พลศึกษา 2	0-2-1
รวม		22-16-30

2. หมวดวิชาชีพ 64 หน่วยกิต

2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (16 หน่วยกิต)

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23002101	ทฤษฎีสี	2-0-2
23002102	ประวัติศาสตร์	2-0-2
23002103	วาดเขียนพื้นฐาน	0-4-2
23002104	ทฤษฎีองค์ประกอบศิลปะ	2-0-2
23002105	ศิลปนิยม	2-0-2
23002106	ทฤษฎีคอมพิวเตอร์กราฟิกเบื้องต้น	1-0-1
23002107	คอมพิวเตอร์กราฟิกเบื้องต้น	0-3-1
23002108	ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์	1-0-1
23002109	ความคิดสร้างสรรค์	0-3-1
23002110	การจัดการธุรกิจศิลปกรรม	2-0-
รวม		12-10-16

2.2 วิชาชีพเฉพาะ (20 หน่วยกิต)

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23012201	ทฤษฎีวาดเขียน	2-0-2
23012202	วาดเขียน 1	0-5-2
23012203	วาดเขียน 2	0-5-2
23012204	วาดเขียน 3	0-5-2
23012205	องค์ประกอบศิลป์ 1	0-4-2
23012206	องค์ประกอบศิลป์ 2	0-4-2
23012207	กายวิภาค	2-0-2
23012208	ทฤษฎีศิลปะไทย	1-0-1
23012209	ศิลปะไทย	1-3-1
23012210	ทฤษฎีทัศนียวิทยา	1-0-1
23012211	ทัศนียวิทยา	0-3-1
23012212	ศิลปวิจารณ์	2-0-2
รวม		8-29-20

2.3 วิชาชีพเลือก (24 หน่วยกิต)

วิชาชีพเลือกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มวิชาชีพ ให้เลือกเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเลือกเรียน

รายวิชาจนครบหน่วยกิตที่กำหนด

2.3.1 กลุ่มจิตรกรรม

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23012301	ทฤษฎีจิตรกรรม	2-0-2
23012302	จิตรกรรมพื้นฐาน	0-5-2
23012303	จิตรกรรม 1	0-5-2
23012304	จิตรกรรม 2	0-5-2
23012305	จิตรกรรม 3	0-5-2
23012306	จิตรกรรมไทย 1	0-5-2
23012307	จิตรกรรมไทย 2	0-5-2
23012308	ทฤษฎีประติมากรรม	2-0-2
23012309	ประติมากรรมพื้นฐาน	0-5-2

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23012315	ทฤษฎีศิลปะภาพพิมพ์	2-0-2
23012316	ศิลปะภาพพิมพ์	0-5-2
23012322	องค์ประกอบศิลปะในงานจิตรกรรม	0-4-2
รวม		6-44-24

2.3.2 กลุ่มประติมากรรม

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23012301	ทฤษฎีจิตรกรรม	2-0-2
23012302	จิตรกรรมพื้นฐาน	0-5-2
23012308	ทฤษฎีประติมากรรม	2-0-2
23012309	ประติมากรรมพื้นฐาน	0-5-2
23012310	ประติมากรรม 1	0-5-2
23012311	ประติมากรรม 2	0-5-2
23012312	ประติมากรรม 3	0-5-2
23012313	ประติมากรรมไทย 1	0-5-2
23012314	ประติมากรรมไทย 2	0-5-2
23012315	ทฤษฎีศิลปะภาพพิมพ์	2-0-2
23012316	ศิลปะภาพพิมพ์พื้นฐาน	0-5-2
23012323	องค์ประกอบศิลปะในงานประติมากรรม	0-4-2
รวม		6-44-24

2.3.3 กลุ่มภาพพิมพ์

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23012301	ทฤษฎีจิตรกรรม	2-0-2
23012302	จิตรกรรมพื้นฐาน	0-5-2
23012308	ทฤษฎีประติมากรรม	2-0-2
23012309	ประติมากรรมพื้นฐาน	0-5-2
23012315	ทฤษฎีศิลปะภาพพิมพ์	2-0-2
23012316	ศิลปะภาพพิมพ์พื้นฐาน	0-5-2

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23012317	ศิลปะภาพพิมพ์ 1	0-5-2
23012318	ศิลปะภาพพิมพ์ 2	0-5-2
23012319	ศิลปะภาพพิมพ์ 3	0-5-2
23012320	ภาพพิมพ์สกรีน 1	0-5-2
23012321	ภาพพิมพ์สกรีน 2	0-5-2
23012324	องค์ประกอบศิลปะในงานภาพพิมพ์	0-4-2
รวม		6-44-24

2.3.4 กลุ่มวิจิตรศิลป์

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23012301	ทฤษฎีจิตรกรรม	2-0-2
23012303	จิตรกรรม 1	0-5-2
23012304	จิตรกรรม 2	0-5-2
23012306	จิตรกรรมไทย 1	0-5-2
23012308	ทฤษฎีประติมากรรม	2-0-2
23012310	ประติมากรรม 1	0-5-2
23012311	ประติมากรรม 2	0-5-2
23012313	ประติมากรรมไทย 1	0-5-2
23012315	ทฤษฎีศิลปะภาพพิมพ์	2-0-2
23012317	ศิลปะภาพพิมพ์ 1	0-5-2
23012318	ศิลปะภาพพิมพ์ 2	0-5-2
23012320	ภาพพิมพ์สกรีน 1	0-5-2
รวม		6-45-24

2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ 4 หน่วยกิต

เป็นวิชาที่จัดเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพรับจ้างหรืออาชีพอิสระ ตามความสนใจของนักเรียนภายใต้คำแนะนำของอาจารย์นิเทศน์หรืออาจารย์ที่ปรึกษา โดยเลือกรายวิชาหนึ่งรายวิชาใด ต่อไปนี้

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23002901	ฝึกงาน	0-*-4
23002902	โครงการงาน	0-*-4
23002903	โครงการวิชาชีพ	0-*-4

* ให้จัดตามเรียนได้ตามความเหมาะสม รวมแล้วไม่น้อยกว่า 360 คาบเรียน

3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 16 หน่วยกิต

เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกตามความถนัดและความสนใจ จากรายวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ทุกประเภทวิชา

4. หมวดกิจกรรม

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการคิด วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติ และประเมินผล

กิจกรรมเสนอแนะ

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
26004001	กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 1	0-2-0
26004002	กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 2	0-2-0
26004003	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 1	0-2-0
26004004	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 2	0-2-0
26004005	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 3	0-2-0

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
26004006	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคต แห่งประเทศไทย 4	0-2-0
26004007 - 12	กิจกรรมอื่นๆ ในสถานศึกษา ในสถานประกอบ การ (สำหรับนักเรียนตามโครงการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี)	0-2-0

โครงสร้าง
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
ประเภทวิชาศิลปกรรม
สาขาวิชาการออกแบบ

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิจิตรศิลป์
 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ ไม่น้อยกว่า 118 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	30	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	70 - 73	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	(16 หน่วยกิต)	
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	(16 หน่วยกิต)	
2.3 วิชาชีพเลือก	(34 - 37 หน่วยกิต)	
2.4 ฝึกงาน/โครงงาน/โครงการวิชาชีพ	(4 หน่วยกิต)	
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	18	หน่วยกิต
5. กิจกรรม (2 คาบ)		
	รวมไม่น้อยกว่า	118 หน่วยกิต

1. หมวดวิชาพื้นฐาน 30 หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
20001101	ภาษาไทย 1	2-0-2
20001102	ภาษาไทย 2	2-0-2
20001103	ภาษาไทย 3	2-0-2
20001201	ภาษาอังกฤษ 1	1-2-2

171022

๑
 ๓๓,๐๐๖
 ๐๐๑๕๐
 ๐

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
20001202	ภาษาอังกฤษ 2	1-2-2
20001203	ภาษาอังกฤษ 3	0-2-1
20001204	ภาษาอังกฤษ 4	0-2-1
20001301	สังคมศึกษา 1	2-0-2
20001302	สังคมศึกษา 2	2-0-2
20001203	สังคมศึกษา 3	2-0-2
20001401	วิทยาศาสตร์ 1	1-2-2
20001402	วิทยาศาสตร์ 2	1-2-2
20001501	คณิตศาสตร์ 1	2-0-2
20001502	คณิตศาสตร์ 2	2-0-2
20001601	สุขศึกษา 1	1-0-1
20001602	สุขศึกษา 2	1-0-1
200017--	พลศึกษา 1	0-2-1
200017--	พลศึกษา 2	0-2-1
รวม		22-16-30

2. หมวดวิชาชีพ 71 - 73 หน่วยกิต

2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (16 หน่วยกิต)

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23002101	ทฤษฎีศิลปะ	2-0-2
23002102	ประวัติศาสตร์	2-0-2
23002103	วาดเขียนพื้นฐาน	0-4-2
23002104	ทฤษฎีองค์ประกอบศิลปะ	2-0-2
23002105	ศิลปนิพนธ์	2-0-2
23002106	ทฤษฎีคอมพิวเตอร์กราฟิกเบื้องต้น	1-0-1
23002107	คอมพิวเตอร์กราฟิกเบื้องต้น	0-3-1
23002108	ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์	1-0-1
23002109	ความคิดสร้างสรรค์	0-3-1

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23002110	การจัดการธุรกิจศิลปกรรม	2-0-2
รวม		12-10-16

2.2 วิชาชีพเฉพาะ (16 หน่วยกิต)

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
25022201	วาดเขียนเพื่องานออกแบบ 1	0-4-2
23022202	วาดเขียนเพื่องานออกแบบ 2	0-4-2
23022204	ศิลปะประจำชาติ	0-4-2
23022204	กายวิภาคเพื่องานออกแบบ	2-0-2
23022205	จิตรกรรมพื้นฐาน	0-4-2
23022206	วัสดุช่าง	2-0-2
23022207	ทฤษฎีการถ่ายภาพเบื้องต้น	2-0-2
23022208	การถ่ายภาพเบื้องต้น	0-5-2
รวม		6-21-16

2.3 วิชาชีพเลือก (34 - 37 หน่วยกิต)

วิชาชีพเลือกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มวิชาชีพ ให้เลือกเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเลือกเรียนรายวิชาจนครบหน่วยกิตที่กำหนด

2.3.1 กลุ่มการออกแบบตกแต่ง

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23022301	การเขียนภาพฉาย	2-0-2
23022302	เขียนแบบเทคนิค	0-5-2
23022303	ทฤษฎีการออกแบบตกแต่ง	0-5-2
23022304	การออกแบบตกแต่ง 1	0-5-2
23022305	การออกแบบตกแต่ง 2	0-5-2
23022306	การออกแบบตกแต่ง 3	0-5-2
23022307	ออกแบบตกแต่ง 4	0-5-2
23012308	ทฤษฎีการออกแบบพาณิชย์ศิลป์	2-0-2
23012309	การออกแบบผลิตภัณฑ์ 1	0-5-2

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23022310	ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2	0-4-2
23022313	ทฤษฎีการออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 1	1-0-1
23022314	ทฤษฎีการออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 2	1-0-1
23022315	การออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 1	0-4-2
23022316	การออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 2	0-4-2
23022319	นิทรรศการและการจัดแสดง	0-6-3
23022321	เขียนแบบรายละเอียดเครื่องเรือน	0-4-2
23022323	คอมพิวเตอร์เขียนแบบเบื้องต้น	0-4-2
รวม		6-56-34

2.3.2 กลุ่มการออกแบบผลิตภัณฑ์

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23022301	การเขียนภาพฉาย	0-4-2
23022302	การเขียนแบบเทคนิค	0-4-2
23022303	ทฤษฎีการออกแบบตกแต่ง	2-0-2
23022304	ออกแบบตกแต่ง 1	0-4-2
23022305	ออกแบบตกแต่ง 2	0-4-2
23022308	ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์	2-0-2
23022309	ออกแบบผลิตภัณฑ์ 1	0-4-2
23022310	ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2	0-4-2
23022311	ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3	0-6-3
23022312	ออกแบบผลิตภัณฑ์ 4	0-4-2
23022313	ทฤษฎีการออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 1	1-0-1
23022314	ทฤษฎีการออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 2	1-0-1
23022315	ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 1	0-4-2
23022316	ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 2	0-4-2
23022322	การเขียนแบบรายละเอียดผลิตภัณฑ์	0-4-2

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23022323	คอมพิวเตอร์เขียนแบบเบื้องต้น	0-4-2
23022325	เทคโนโลยีการผลิต	0-6-2
รวม		6-56-34

2.3.3 กลุ่มการออกแบบพาณิชย์ศิลป์

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23022301	การเขียนแบบฉาย	0-4-2
23022302	การเขียนแบบเทคนิค	0-4-2
23022303	ทฤษฎีออกแบบตกแต่ง	2-0-2
23022304	การออกแบบตกแต่ง 1	0-4-2
23022305	การออกแบบตกแต่ง 2	0-4-2
23022308	ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์	2-0-2
23022309	การออกแบบผลิตภัณฑ์ 1	0-4-2
23022310	ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2	0-4-2
23022313	ทฤษฎีการออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 1	1-0-1
23022314	ทฤษฎีการออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 2	1-0-1
23022315	การออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 1	0-4-2
23022316	การออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 2	0-4-2
23022317	การออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 3	0-6-3
23022318	การออกแบบพาณิชย์ศิลป์ 4	0-4-2
23022320	ออกแบบตกแต่งร้านค้า	0-6-2
23022324	คอมพิวเตอร์ออกแบบสิ่งพิมพ์	0-4-2
23022326	เทคนิคการถ่ายภาพเอกสาร	0-04-2
รวม		6-56-34

2.3.4 กลุ่มวิชิตศิลป์

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23012301	ทฤษฎีจิตรกรรม	2-0-2
23012303	จิตรกรรม 1	0-5-2
23012304	จิตรกรรม 2	0-5-2
23012306	จิตรกรรมไทย 1	0-5-2
23012308	ทฤษฎีประติมากรรม	2-0-2
23012310	ประติมากรรม 1	0-5-2
23012311	ประติมากรรม 2	0-5-2
23012313	ประติมากรรมไทย 1	0-5-2
23012315	ทฤษฎีศิลปะภาพพิมพ์	2-0-2
23012317	ศิลปะภาพพิมพ์ 1	0-5-2
23012318	ศิลปะภาพพิมพ์ 2	0-5-2
23012320	ภาพพิมพ์สกรีน 1	0-5-2
รวม		6-45-24

2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ 4 หน่วยกิต

เป็นวิชาที่จัดเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพรับจ้างหรืออาชีพอิสระ ตามความสนใจของนักเรียนภายใต้คำแนะนำของอาจารย์นิเทศน์หรืออาจารย์ที่ปรึกษา โดยเลือกรายวิชาหนึ่งรายวิชาใด ต่อไปนี้

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
23002901	ฝึกงาน	0-* -4
23002902	โครงการ	0-* -4
23002903	โครงการวิชาชีพ	0-* -4

* ให้จัดคาบเรียนได้ตามความเหมาะสม รวมแล้วไม่น้อยกว่า 360 คาบเรียน

3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต

เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกตามความถนัดและความสนใจ จากรายวิชาในหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ทุกประเภทวิชา

4. หมวดกิจกรรม

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำ ประโยชน์ต่อชุมชน ทุนบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการคิด วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติ และประเมินผล

กิจกรรมเสนอแนะ

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
26004001	กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 1	0-2-0
26004002	กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 2	0-2-0
26004003	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคต แห่งประเทศไทย 1	0-2-0
26004004	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคต แห่งประเทศไทย 2	0-2-0
26004005	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคต แห่งประเทศไทย 3	0-2-0
26004006	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคต แห่งประเทศไทย 4	0-2-0
26004007-12	กิจกรรมอื่นๆ ในสถานศึกษา ในสถานประกอบ การ (สำหรับนักเรียนตามโครงการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี)	0-2-0
รวม		6-56-34

การปฏิรูปการอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของประเทศ การอาชีวศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นภาพรวมของระบบการศึกษา เช่น โครงสร้างการบริหารจัดการ ครู และบุคลากรทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และคุณภาพมาตรฐาน เป็นต้น แม้จะมีมาตรา 20 ใน พ.ร.บ.การศึกษาที่กำหนดให้มีความหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาแยกออกมา แต่เป็นที่เข้าใจว่าเนื้อหาสาระจะต้องสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติอย่างแน่นอน

ความจำเป็นในการปฏิรูปการอาชีวศึกษานั้น ถ้ากล่าวอย่างสั้น ๆ ก็คือ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ ต้องยึดหลักจัดการอาชีวศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ก็มุ่งเน้นการสร้างความเป็นเอกภาพเชิงนโยบายความหลากหลายในการปฏิบัติ การกระจายอำนาจ การกำหนดมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู และการระดมทรัพยากร ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างคุณภาพแก่ผู้เรียน เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาส่วนหนึ่งมักได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าทักษะฝีมือไม่สอดคล้องกับความต้องการ ลักษณะนิสัยยังไม่เป็นไปตามที่สังคมต้องการ ตลอดจนการจัดการอาชีวศึกษาไม่กว้างขวางและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเรียน เป็นต้น

ปัญหาของการอาชีวศึกษาที่สำคัญคือ ความมีเอกภาพเชิงนโยบาย กล่าวคือ ปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐที่จัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพใน 9 กระทรวง 22 กรม และยังมีภาคเอกชนและสถานประกอบการอีกจำนวนหนึ่งมีส่วนอย่างสำคัญในการพัฒนากำลังคน แต่ยังคงองค์กรและกลไกการประสานระดับชาติที่จะนำไปสู่การดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน การผนึกกำลังเพื่อเพิ่มคุณภาพและที่สำคัญเพื่อสร้างมาตรฐานในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถในการสร้างความเข้มแข็งให้ประเทศชาติ

ระบบการเรียนการสอนยังไม่เปิดกว้างสำหรับการสร้างความก้าวหน้าในการศึกษาต่อในสายเทคโนโลยีที่เป็นพื้นฐานวิชาชีพของผู้เรียน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีทักษะและประสบการณ์ให้เทียบโอนประสบการณ์ เพื่อศึกษาต่อและเพิ่มพูนคุณวุฒิตามความสามารถ นอกจากนี้การฝึกภาคปฏิบัติในสถานงานจริง เพื่อสร้างทักษะและลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในการทำงานยังอยู่ในขอบเขตจำกัด เนื่องจากขาดระบบงานและกลไกที่เสริมสร้างแรงจูงใจจากทุกส่วนในสังคม โดยเฉพาะสถานประกอบการให้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการจัดการอาชีวศึกษา

ประสบการณ์ปฏิรูปอาชีวศึกษาของต่างประเทศ

เพื่อหาแนวทางการปฏิรูปการอาชีวศึกษาของประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้วิจัยการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของต่างประเทศ 12 ประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมัน อังกฤษ อิสราเอล ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา และบราซิล มีประเด็นสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปการอาชีวศึกษาของประเทศไทย ดังนี้

1. การปฏิรูปการอาชีวศึกษาเป็นวาระแห่งชาติ รัฐให้ความสำคัญในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนากำลังคน เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

2. เมืองครึ่งกลางระดับชาติกำกับในด้านนโยบายการพัฒนากำลังคน สถาบันการศึกษา มีความอิสระ ภายใต้การกำกับของรัฐในหลายประเทศไม่อยู่ภายใต้คณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น

3. การศึกษาเพื่อการมีงานทำหล่อหลอมตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและให้ความสำคัญ ทักษะเฉพาะทางในการประกอบอาชีพในระดับมัธยมศึกษาปลาย

4. การอาชีวศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชนในภาวะเสี่ยง และผู้ที่ถูกกีดกันตามความถนัด ความสนใจ เพื่อมิให้ตกหล่นจากระบบการศึกษา

5. มีระบบคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อเป็นจุดเชื่อมระหว่างการศึกษากับโลกของการทำงาน

6. มีกฎหมายรองรับในการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนที่เป็นระบบและมีความเป็นธรรม

7. กลุ่มอุตสาหกรรมผู้ใช้กำลังมีบทบาทสำคัญในการจัดฝึกอบรมและการรับรองมาตรฐาน

8. การปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้ความสำคัญการพัฒนาครูอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบ สร้างแรงจูงใจและยกระดับครูวิชาชีพ มีค่าตอบแทนสูงและมีเกียรติ

9. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านอาชีวศึกษาเพื่อเปิดช่องทางด้านอาชีพ และการประดิษฐ์คิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยี

10. การเรียนสายอาชีวศึกษาสามารถศึกษาต่อในสาขาวิชาเดียวกันได้ในระดับสูง

11. มีกองทุนพัฒนาทักษะเพื่อช่วยให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารและการระดมทุนเพิ่มเติม

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญแคนาดา Dr.Ron Fairs ได้ศึกษาลักษณะสำคัญของการปฏิรูปอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา และได้สรุปไว้ 4 ลักษณะ คือ

1. การสร้างความมีส่วนร่วม (Partnership)

ต้องมีการยอมรับระยะยาวจากรัฐในการสร้างแรงงานที่จะทำให้ประเทศแข่งขันกับตลาดโลกได้ด้วย

- โอนความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานและการประเมินแก่อุตสาหกรรมในฐานะหุ้นส่วนในสังคม
- กระจายอำนาจการบริหารแก่สถานศึกษา พร้อมระบบการประกันคุณภาพ และการตรวจสอบได้จากภายนอก

2. การตอบสนอง / การเข้าถึง (Responsiveness & Accessibility)

- มีความยืดหยุ่น โดยการสร้างกลุ่มสมรรถวิสัย และจัดกระบวนการเรียนรู้ระบบโมดูล
- ให้การยอมรับคุณค่าของทักษะความสามารถโดยไม่คำนึงถึงที่มา
- เพิ่มการใช้ทรัพยากรการศึกษาต่อเนื่องและระบบเปิด
- เพิ่มความสำคัญแก่ลูกค้าสามารถจัดฝึกอบรมได้ตามที่ต้องการ
- เพิ่มการให้บริการอย่างเท่าเทียม

3. ความสอดคล้อง (Relevance)

- เน้นความสำคัญของทางเลือกที่มากขึ้นและคิดว่าการออกจากโรงเรียนเข้าสู่การทำงาน
- สร้างความสัมพันธ์ในการเรียนรู้โลกของงานและชีวิต
- สร้างความเข้มแข็งในวิชาพื้นฐานสายสามัญ

4. การสร้างคุณภาพ (Quality)

- การปฏิรูปเน้นผลจากการวิจัยและการปฏิบัติที่ดีที่สุด ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ
- ให้ความสำคัญการประกันคุณภาพของปัจจัย กระบวนการและผลที่ได้รับ
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ระบบการศึกษาและฝึกอบรม

จะเห็นได้ว่าแนวทางการปฏิรูปการอาชีวศึกษาของประเทศต่าง ๆ มีทิศทางเดียวกัน คือ การสร้างมีส่วนร่วม กระจายอำนาจ จัดระบบที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงาน และที่สำคัญคือการสร้างคุณภาพมาตรฐาน อันสอดคล้องกับแนวทางใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

แนวคิดการปฏิรูปการอาชีวศึกษา

จากแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 สภาพปัญหาของการอาชีวศึกษา และองค์ความรู้จากประสบการณ์การปฏิรูปการอาชีวศึกษาของต่างประเทศ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของกระทรวงศึกษาธิการที่ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้แทนสถานประกอบการ และสมาคมอาชีพ ได้หล่อหลอมแนวคิดร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีเอกภาพ
- 2) มีการระดมทรัพยากรและการเงินจากทุกส่วนในสังคมโดยเฉพาะสถานประกอบการ
- 3) ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ ประสิทธิภาพ มาตรฐาน ตามที่ตลาดแรงงานต้องการ และสามารถประกอบการด้วยตนเอง มีทักษะความรู้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและสืบสานวัฒนธรรม

- 4) การจัดการอาชีวศึกษามีความร่วมมือความรับผิดชอบร่วมกัน รวมทั้งการประสานประโยชน์จากภาครัฐ เอกชน และชุมชน

- 5) ระบบการเรียนการสอนมีความทันสมัย ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและมีความเป็นสากล

- 6) มีการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง มีทักษะพื้นฐาน และมีคุณธรรม จริยธรรม

ภารกิจหลักที่จะดำเนินการให้บรรลุตามแนวคิดดังกล่าวมี 7 ประเด็นหลัก คือ

- 1) การกำหนดปรัชญาและวิสัยทัศน์
- 2) การพัฒนาระบบบริหารจัดการ
- 3) การพัฒนาระบบมาตรฐานวิชาชีพและการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา
- 4) การพัฒนาระบบความร่วมมือกับสถานประกอบการ
- 5) การพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการสร้างทักษะวิชาชีพ
- 6) การพัฒนาระบบการเงินและการระดมทรัพยากร
- 7) การพัฒนาบุคลากรอาชีวศึกษา

ทั้งนี้มุ่งเน้นให้การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพสำหรับประชาชนในวัยเรียน และวัยแรงงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ให้ชุมชน สังคม สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและมาตรฐาน ตลอดจนการระดมทรัพยากรจากทุกส่วนในสังคม การดำเนินการตามปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ กำลังดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการวิเคราะห์ วิจัย และนำร่อง เพื่อหารูปแบบวิธีการที่เหมาะสมและองค์ประกอบสำคัญของการดำเนินงาน คือ การประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากสังคม เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรอบคอบ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างกว้างขวาง โดยศึกษาจากการใช้รูปแบบการประเมินแบบซีป (CIPP Model) ของสติฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

จากผลงานการวิจัยของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคนอื่น ๆ (2522, หน้า 2-77) ได้ทำการวิจัยการประเมินหลักสูตรครุศาสตร์คุษภูมบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา โดยประเมินในด้านความมุ่งหมายเนื้อหาสาระของหลักสูตร คุณภาพเชิงวิชาการของนักศึกษา ภาระงานของอาจารย์ การบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และผลผลิตของหลักสูตร พบว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตรชัดเจน เนื้อหาสาระสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร สำหรับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในด้านจำนวนและสัดส่วนยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

เชฟเฟอร์ (Schaefer, 1961, p. 106) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่องการประเมินผลหลักสูตรการฝึกหัดครูของวิทยาลัยพาร์สัน เพื่อปรับปรุงหลักสูตรในวิทยาลัยให้ดีขึ้น โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษาปี ค.ศ. 1951 – 1959 จำนวน 226 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 96 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาระมาณร้อยละ 84 มีความพอใจในตำแหน่งหน้าที่การงานของตนที่ปฏิบัติอยู่ ส่วนผู้บังคับบัญชาร้อยละ 93 มีความพอใจในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา การบริการต่าง ๆ ในวิทยาลัยไม่เพียงพอ เช่น การให้คำปรึกษาหารือ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นต้น ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าการเตรียมตัวทางวิชาเอกเพียงพอแล้ว แต่การฝึกหัดใช้อุปกรณ์การสอนยังไม่เพียงพอ ในเรื่องการฝึกสอน ควรให้นักนิเทศก์ และอาจารย์ที่เลี้ยงมีความใกล้ชิดกันมากกว่านี้ ระยะเวลาที่ฝึกสอนควรเต็มเวลา อย่างน้อยครึ่งภาคเรียน

สรุปได้ว่าจากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ พบว่าส่วนใหญ่มักจะศึกษาในด้านผลผลิตของหลักสูตร คือ ผู้สำเร็จการศึกษาและศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหลักสูตร โดยนำข้อมูลไปพัฒนาการจัดหลักสูตรในอนาคตต่อไป

ดังนั้นจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินหลักสูตร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรพบว่า การประเมินที่มีประสิทธิภาพควรใช้รูปแบบที่มีการประเมินให้ครอบคลุมตลอดของหลักสูตร ซึ่งรูปแบบการประเมินแบบช่วยตัดสินใจโดยใช้แบบจำลองซีป (CIPP Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการประเมินในทุกด้านของหลักสูตร จึงเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปกรรม พุทธศักราช 2538 วิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบช่วยการตัดสินใจ และมี
แบบจำลองชี้เป้า เป็นแนวทางในการประเมิน ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ของ
หลักสูตร และยังสามารถได้ข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ประเภทวิชาศิลปกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาต่อไป